

Simpozionul științifico-practic

Lecturi AGEPI

19-20 aprilie 2022

LOCUL UNIVERSITĂȚII TEHNICE A MOLDOVEI ÎN DEZVOLTAREA SISTEMULUI NATIONAL DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Autor: Valeriu Dulgheru

Preambul

„Secolul al XXI-lea va fi al materiei cenușii sau nu va fi deloc!”

Civilizația umană a apărut odată cu transformarea Homo Faber în Homo Sapiens. Homo Creator a fost creat de Dumnezeu să gândească, să-și ușureze viața nu doar prin forța fizică ci, în special, prin forța creativă, prin inteligență. Faptul că stră-strămoșii noștri au fost înfrățiți cu zeul creativității este și inestimabila operă de artă și istorică „*Perechea gânditoare*” de la Hamangia, Gânditorul de la Târpești (Cultura Cucuteni), *Gânditoarea de la Pietrele*” (Cultura Gumelnița). Acestea ulterior, la gurile Dunării, au dat naștere Civilizației Hiperboreiene, considerată prima civilizație europeană apărută la gurile Dunării așa cum Civilizația Egipteană a apărut la gurile Nilului, cea Indiană – la gurile Indului, cea chineză – la gurile râului Yangtze, cea mesopotamiană – între râurile Tigru și Eufrat.

Perechea gânditoare de la Hamangia

Istoria civilizației umane, progresul ei, datorează gândirii umane, creativității și, în primul rând, creativității tehnice. Chiar și perioadele dezvoltării civilizației umane poartă denumiri ingineresti:

- **Epoca Pietrei** (apr. 3,4 mln – apr. 5000 p. Hr.);
- **Epoca Bronzului** (mileniul al IV-lea p. Hr.);
- **Fierului** (apr. sec. XV p. Hr.).

Luând în considerare că Balcanii și Carpații erau bogăți în minereu de fier, că dacii cunoșteau foarte bine arta metalurgiei fierului (să ne referim doar la renumitele cuie dacice, care de **2000** de ani refuză să ruginescă) aceasta este o ipoteză credibilă. Dacii cunoșteau bine tehnologia de obținere a lingourilor de fier cu greutatea de până la **40 kg**, pe când romanii, cei mai avansați ai timpului, doar până la **25 kg**.

Locul Universității Tehnice a Moldovei în sistemul de creare și protecție a proprietății intelectuale

În mod direct. În a. 1993 a fost depusă prima cerere pentru brevet de invenție din partea Universității Tehnice a Moldovei. În a. 2004 a fost obținut brevetul de invenție de scurtă durată cu nr. 2. Din a. 1999 participă în permanență la Expoziția Internațională Specializată „*InfoInvent*”.

În mod indirect – prin procesul de educație. În Universitatea Tehnică a Moldovei creativitatea tehnică are două funcții distincte:

funcția productivă-cea de producere a ideilor și produselor scientointensive;

funcția educativă – cea de instruire creativă a generației tinere.

În acest context cu suportul AGEPI au fost editate două manuale de creativitate;

-Inventica Practică (Editura AGEPI, 1999);

-Antologia Invențiilor (4 volume, Tip. Bons Offices – cofinanțare)

Stimularea creativității prin educație

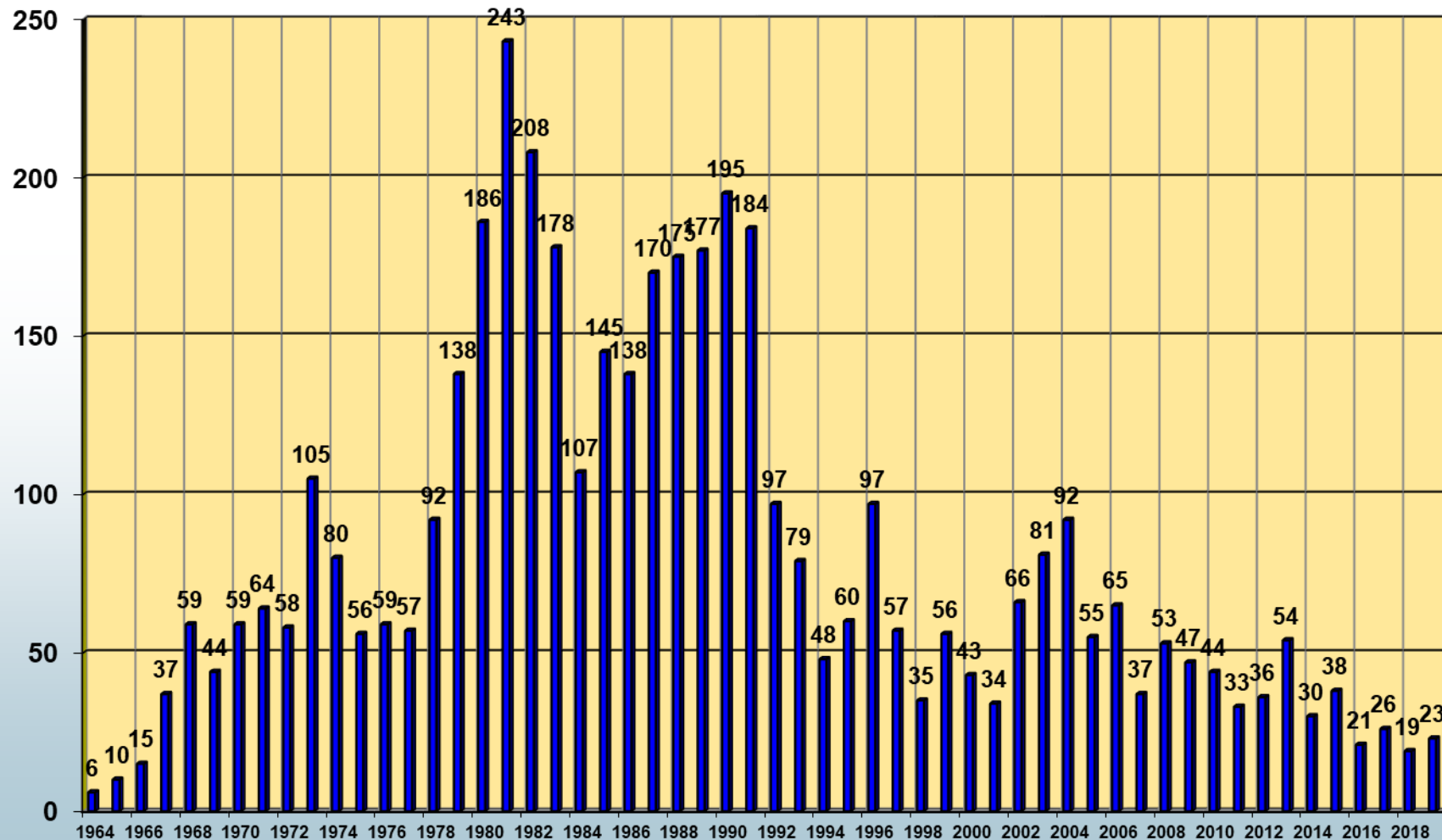
„Oamenii ar fi mult mai creativi dacă li s-ar explica în ce constă de fapt creativitatea” (Haven)

- **1989** printre primii în fosta Uniune, la Institutul Politehnic din Chișinău, facultatea de mecanică, a fost introdusă disciplina „*Principiile creației inginerești*”, transformată ulterior în „*Creativitate tehnică*”, care actualmente se predă studenților de la toate cele 3 cicluri I, II și III conform Procesului de la Bologna.

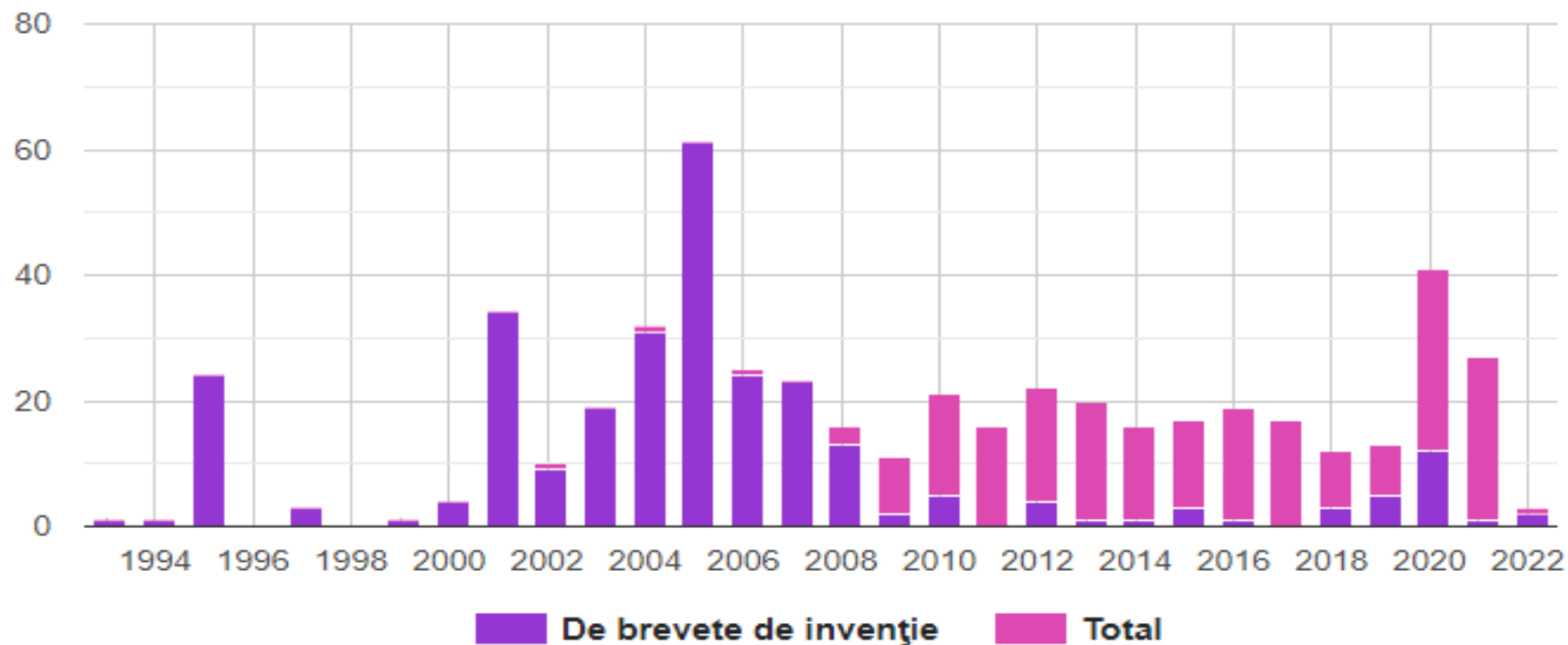
- Printr-o decizie a Senatului Universitatea Tehnică a Moldovei acoperă toate cheltuielile de brevetare și menținere în vigoare a brevetelor de invenție, stimulează material (în limitele posibilităților) inventatorii, organizează anual (în cadrul UTM) concursul pentru cel mai bun Inventator al Anului, acordă burse „*Anri Coanda*” celor mai buni studenți inventatori, acordă supliment lunar la salariu pentru fiecare invenție creată, acoperă cheltuielile de participare la Expozițiile Internaționale INFOINVENT, PROINVENT, EUROINVENT, INVENTICA ș.a.

Peste **5000** de invenții create la Universitatea Tehnică a Moldovei

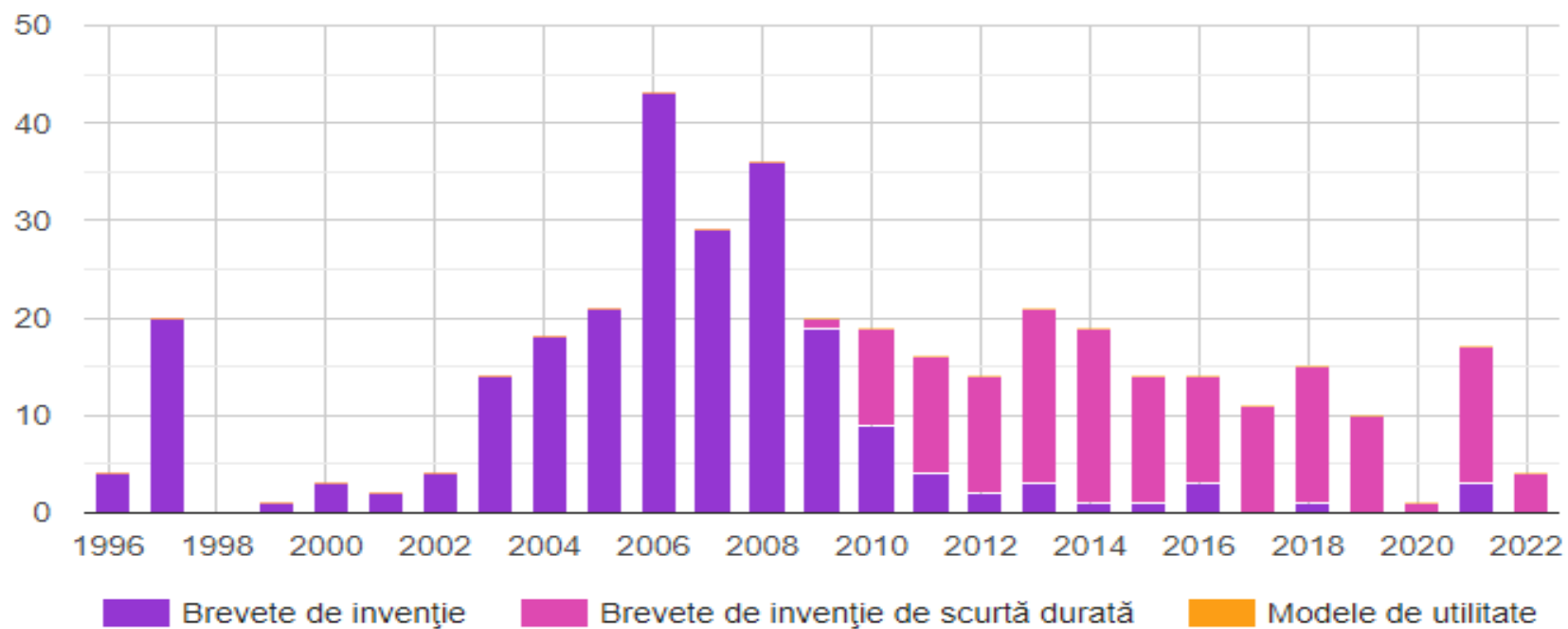
Pe parcursul existenței de 58 de ani la Universitatea Tehnică a Moldovei au activat peste **1000** de inventatori, creând peste **5000** de invenții. E mult sau puțin? E mult dacă considerăm că pe lângă aceste peste **5000** de invenții au mai fost create un număr impresionant de invenții de către unii din cei peste **80000** de ingineri, educați și pregătiți la Universitatea Tehnică a Moldovei, care au activat și mai activează în sectorul real.

Cereri în total

Titluri de protecție în total

În semn de recunoștință pentru aportul adus de inventatorii Universității Tehnice a Moldovei AGEPI a emis două plachete cu primele două invenții (1964 și 1967) ale autorilor Institutului Politehnic din Chișinău (astăzi Universitatea Tehnică a Moldovei).

Союз Советских Социалистических Республик Государственный комитет по делам изобретений и открытий СССР	О П И С А Н И Е ИЗОБРЕТЕНИЯ К АВТОРСКОМУ СВИДЕТЕЛЬСТВУ	164204
	Зависимое от авт. свидетельства № - Заявлено 30.XI.1962 (№ 805724/26-10) с присоединением заявки № - Приоритет - Опубликовано 30.VII.1964. Бюллетень №14	Кл. 57с, 7и МПК G 03d УДК
Авторы изобретения Заявитель	Э. М. Польский, Л. Е. Глушевицкий и В. И. Филатов	
УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЖИДКОГО ПРОЯВЛЕНИЯ СКРЫТОГО ЭЛЕКТРИЧЕСКОГО ИЗОБРАЖЕНИЯ		

Союз Советских Социалистических Республик Государственный комитет Совета Министров СССР по делам изобретений и открытий	О П И С А Н И Е ИЗОБРЕТЕНИЯ К АВТОРСКОМУ СВИДЕТЕЛЬСТВУ	(11) 240649
	(61) Дополнительное к авт. свид-ву - (22) Заявлено 03.11.67. (21) 1194258/28-13 с присоединением заявки № - (23) Приоритет - (43) Опубликовано 05.08.76. Бюллетень №29 (45) Дата опубликования описания 04.11.76	(51) М.Кл. ³ C 12 G1/00 (53) УДК 663.252.2 (088.8)
(72) Авторы изобретения (71) Заявитель	В.И. Зинченко, Ф.Л. Минчук и Л.С. Салманова Кишиневский политехнический институт	
(54) СПОСОБ ПРОИЗВОДСТВА ВИН		

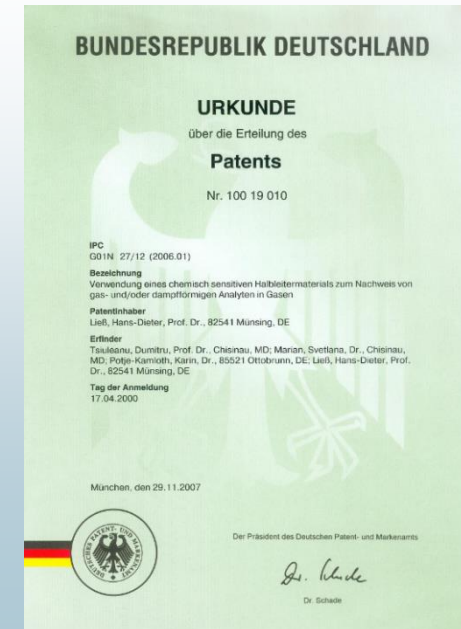
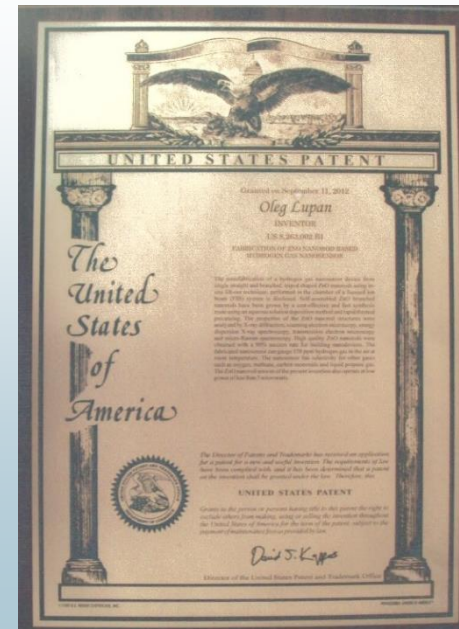
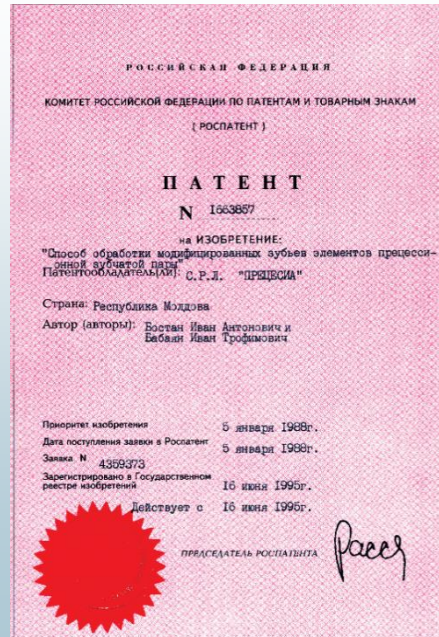
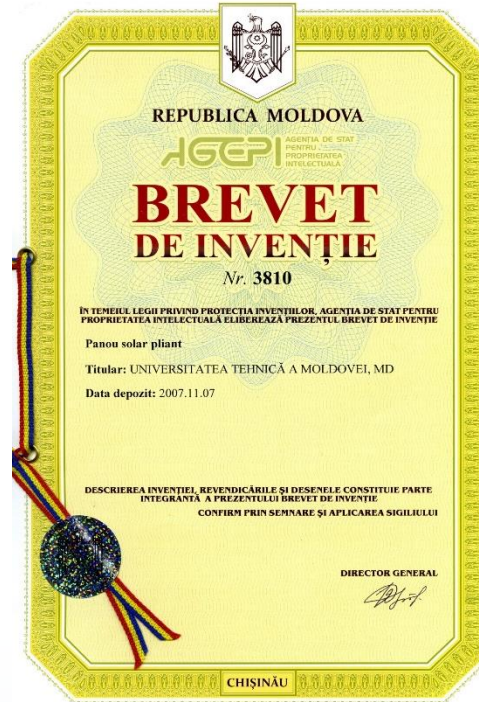
Din momentul deschiderii primei ediții a Expoziției Internaționale Specializate „INFOINVENT-1999” Universitatea Tehnică a Moldovei a fost în permanență participant activ, dar și la diverse Saloane internaționale (Eureka, Bruxelles; Geneva, INPEX– Pittsburgh, SUA, Inventica, EuroInvent, Iași; ProInvent, Cluj Napoca ș.a.), unde a fost apreciată cu peste **600** medalii de aur, argint, bronz, premii speciale.

În ultimul timp ia amploare brevetarea soluțiilor tehnice în străinătate (SUA, Germania, Rusia), și, în special, în România. Cele peste 5000 de invenții ale inventatorilor Universității Tehnice a Moldovei, analiza lor, sunt o sursă importantă pentru tânăra generație creatoare.

Distincții pentru invenții elaborate la Universitatea Tehnică a Moldovei.

Obiecte de proprietate intelectuală protejate preponderent de inventatorii Universității Tehnice a Moldovei

Concluzii:

- Agenția Proprietății Intelectuale a Republicii Moldova a devenit în acești 30 de ani o instituție de stat capabilă să monitorizeze și să protejeze proprietatea intelectuală din Republica Moldova.
- Cum aș vedea AGEPI în următorii 10 ani? În contextul globalizării tot mai adânci, al insecurității tot mai pronunțate în regiune, al integrării tot mai profunde a brevetării comunitare în Uniunea Europeană, al integrării tot mai largi a diferitor sectoare din România și Republica Moldova, devine tot mai oportună (sub toate aspectele!) crearea unui sistem unic de protecție a proprietății intelectuale în România și Republica Moldova. Lipsa industriei în Republica Moldova și perspectivele nu prea apropiate de industrializare a ei, frânează, într-un fel, creativitatea tehnică în acest domeniu.